

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет
Національний фармацевтичний університет
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

**ФІЗІОЛОГІЯ – МЕДИЦИНИ, ФАРМАЦІЇ ТА ПЕДАГОГІЦІ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ**

Матеріали IV Всеукраїнської наукової конференції студентів
та молодих вчених з фізіології з міжнародною участю

16 травня 2017 року

Харків
ХНМУ
2017

УДК 612
Ф11

«Фізіологія – медицині, фармації та педагогіці: актуальні проблеми та сучасні досягнення»: матеріали IV Всеукраїнської наук. конф. студ. та молодих вчених з фізіології з міжнародною участю (16 травня 2017 р.). – Харків : ХНМУ, 2017. – 144 с.

«Физиология – медицине, фармации и педагогике: актуальные проблемы и современные достижения»: материалы IV Всеукраинской научн. конф. студ. и молодых ученых по физиологии с международным участием (16 мая 2017 г.). – Харьков : ХНМУ, 2017. – 144 с.

Physiology to Medicine, Pharmacy and Pedagogics: “Actual problems and Modern Advancements”: materials of IV Ukrainian Students and Young Scientists Scientific Conference with international participation (May, 16 2017). – Kharkiv : KhNMU, 2017. – 144 p.

Конференцію включено до Переліку МОН України.

Редакційна колегія: *Д.І. Маракушин*
 Л.В. Чернобай
 Л.М. Малоштан
 І.А. Іонов
 Н.В. Деркач
 Т.Є. Комісова

**Відповідальність за достовірність даних,
наведених у наукових публікаціях, несуть автори**

<i>Примаченко Ю.Л., Демченко Н.Р.</i>	
ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ПОКАЗНИКИ ФУНКЦІЇ ЗОВНІШНЬОГО ДИХАННЯ УЧНІВ МОЛОДОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	100
<i>Радченко О.М., Оленич Л.В.</i>	
ПРОГНОЗУВАННЯ ПЕРЕБІГУ ПЕРВИННОГО ГИПОТИРЕОЗУ У ЖІНОК З НАДВАГОЮ ТА ОЖИРІННЯМ	101
<i>Рак А.В., Яковлева Д.Ю.</i>	
ОБЩИЕ ПРИНЦИПЫ АНТИБИОТИКОТЕРАПИИ В ЛЕЧЕНИИ ГНОЙНО-ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССОВ ЧЕЛЮСТНО-ЛИЦЕВОЙ ОБЛАСТИ	101
<i>Ревич В.О., Антоненко М.Ю.</i>	
МЕТАБОЛІЧНЕ ТА СТРУКТУРНЕ ПІДҐРУНТЯ ЗМІН ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ТКАНИН ПАРОДОНТА ПРИ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОМУ ПАРОДОНТИТІ В ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ	102
<i>Рудик Н.В., Марченко Е.В., Баусова О.Б.</i>	
ОСОБЕННОСТИ РЕАКТИВНОСТИ АВТОНОМНОЙ НЕРВНОЙ СИСТЕМЫ У МЕТЕОЧУВСТВИТЕЛЬНЫХ ЛИЦ	104
<i>Рыжова Д.В., Глоба Н.С., Жубрикова Л.А.</i>	
ГЕМОДИНАМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПОСЛЕ ОРТОСТАТИЧЕСКОЙ ПРОБЫ У ЮНОШЕЙ И ДЕВУШЕК	104
<i>Рыкова Ю.А.</i>	
ВЛИЯНИЕ ТОЛУОЛА НА ДИНАМИКУ МАССЫ ЛЁГКИХ КРЫС РЕПРОДУКТИВНОГО ВОЗРАСТА.....	105
<i>Рябуха М.Ю., Непокупная М.С., Глоба Н.С., Ковалев М.М.</i>	
СЕРДЕЧНО-ЛЕГОЧНАЯ РЕАНИМАЦИЯ	106
<i>Сазонова Т.М., Шаповал Е.В.</i>	
ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ РАНЕВЫХ ПОКРЫТИЙ В КОМБУСТИОЛОГИИ	107
<i>Саранча Т.А., Пальчинский В.А., Глоба Н.С., Жубрикова Л.А.</i>	
СОСТОЯНИЕ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ РЕЗЕРВОВ У ЛИЦ ЮНОШЕСКОГО ВОЗРАСТА С РАЗЛИЧНОЙ ПРЕДРАСПОЛОЖЕННОСТЬЮ К ПСИХОСОМАТИЧЕСКИМ РАССТРОЙСТВАМ.....	108
<i>Саркісян І.А., Сокол О.М.</i>	
НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНА МОТИВАЦІЯ ЯК ПОКАЗНИК АДАПТАЦІЇ ДО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ НАВАНТАЖЕНЬ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ІЗ РІЗНИМ СТУПЕНЕМ ПРОЯВУ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ МОЗКУ	108
<i>Сидора А.А., Артёменко М.Е., Дунаева О.В., Баусова О.Б.</i>	
ВЛИЯНИЕ ЛИЧНОСТНОГО АДАПТАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА НА ГЕМОДИНАМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ В УСЛОВИЯХ ФИЗИЧЕСКИХ НАГРУЗОК	109
<i>Сиренко В.А., Ковальцова М.В., Халимов Е.Г., Остапенко Д.Н., Нагорный И.А.</i>	
СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ЭКЗОКРИННОЙ ЧАСТИ ПОДЖЕЛУДОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЫ И УРОВЕНЬ ИНТЕРЛЕЙКИНОВ 4 И 12 В СЫВОРОТКЕ КРОВИ КРЫС И ИХ ПОТОМСТВА ПЕРВОГО МЕСЯЦА ЖИЗНИ ПРИ ГИПОКАЛОРИЙНОЙ ДИЕТЕ	111
<i>Скуратовська Д.С., Баранова К.О., Маслово Н.М.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ МЕТАБОЛІЧНИХ ЗМІН ОРГАНІЗМУ МЕТОДОМ «ВЕЛНЕС-ТЕСТУВАННЯ»	111
<i>Слободян О.М., Лаєрів Л.П., Комар Т.В., Шкварчук К.В., Тимків У.М., Нікорич Д.М.</i>	
ТОПОГРАФІЯ СУДИН СЕЛЕЗІНКОВИХ ВОРІТ ЛЮДИНИ У НОВОНАРОДЖЕНИХ	112
<i>Слонецкий Е.В., Голуб М.В., Глоба Н.С.</i>	
КОММУНИКАТИВНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ	113
<i>Сомкина Е.А., Чеснакова Д.Д., Ващук Н.А., Глоба Н.С.</i>	
МЕТЕОЗАВИСИМОСТЬ. АДАПТАЦИЯ ЛЮДЕЙ С РАЗНЫМ УРОВНЕМ МЕТЕОЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ К ФИЗИЧЕСКИМ НАГРУЗКАМ	114
<i>Сопот В.В., Комісова Т.Є.</i>	
СХИЛЬНІСТЬ ДО ЗАНЯТЬ БАСКЕТБОЛОМ НА ОСНОВІ СЕРОЛОГІЧНИХ МАРКЕРІВ	115
<i>Срібна В.О., Литвиценко А.П.</i>	
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЯЄЧНИКА, МАТКИ, ТИМУСА І ЛІМФАТИЧНИХ ВУЗЛІВ ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ІМУНОКОМПЛЕКСНОГО УШКОДЖЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ СУБСТАНЦІЇ НАНОЧАСТИНОК НУЛЬ ВАЛЕНТНОГО ЗАЛІЗА	116
<i>Студент В.О., Купиняк Н.І., Павловський І.Я., Пшик-Тітко І.О., Безпалько Л.Ю., Погорєцька Я.О., Була Н.С., Ковальчук І.М., Савицька М.Я., Стойка Р.С., Заячківська О.С.</i>	
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОКАЗОВОГО НАВЧАННЯ У ВИВЧЕННІ ФІЗІОЛОГІЇ ЧЕРЕЗ ОН-ЛАЙН РЕСУРС «СТУДЕНТСЬКА МЕДІАТЕКА»	117
<i>Ступчук М.С.</i>	
ВПЛИВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ІМУННОГО УШКОДЖЕННЯ НИРОК НА ПОКАЗНИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЯЄЧНИКІВ МИШЕЙ	117
<i>Супрунова В.С., Криворучко Д.В., Ващук Н.А.</i>	
СОСТОЯНИЕ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЙ И ДЫХАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМ У ЛИЦ МОЛОДОГО ВОЗРАСТА С РАЗЛИЧНОЙ СТЕПЕНЬЮ МЕТЕОЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ ПРИ ФИЗИЧЕСКИХ НАГРУЗКАХ	118
<i>Супрунова В.С., Криворучко Д.В., Ващук Н.А.</i>	
МЕТЕОЧУВСТВИТЕЛЬНОСТЬ И ФИЗИЧЕСКИЕ НАГРУЗКИ КАК ФАКТОРЫ, ЛЕЖАЩИЕ В ОСНОВЕ ВРЕМЕННОЙ АДАПТАЦИИ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ К ИНТЕЛЕКТУАЛЬНЫМ НАГРУЗКАМ	119

Саранча Т.А., Пальчинский В.А., Глоба Н.С., Жубрикова Л.А.
**СОСТОЯНИЕ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ РЕЗЕРВОВ У ЛИЦ ЮНОШЕСКОГО ВОЗРАСТА
С РАЗЛИЧНОЙ ПРЕДРАСПОЛОЖЕННОСТЬЮ К ПСИХОСОМАТИЧЕСКИМ РАССТРОЙСТВАМ**
Харьковский национальный медицинский университет, г. Харьков
sarancha189@mail.ru

Актуальность. В основе психосоматических заболеваний лежит реакция организма человека на психологические и эмоциональные переживания, которая сопровождается развитием функциональных изменений и патологических нарушений. Развитие подобных состояний во многом определяется как степенью выраженности воздействующих стрессовых факторов, так и личностными особенностями индивида, в частности, уровнем тревожности. Главной особенностью данного вида нарушений является повторное предъясвление соматической симптоматики одновременно с настойчивыми требованиями медицинских обследований, несмотря на повторные отрицательные их результаты и заверения врачей, что симптомы не имеют соматической природы. Подобные состояния входят в перечень МКБ-10 под названием «Соматоформные расстройства» (F45), что обуславливает необходимость их изучения.

Целью данного исследования являлось изучить склонность к психосоматическим расстройствам у лиц юношеского возраста, зависимость ее от уровня личностной тревожности, а также состояние функциональных резервов у данных лиц.

Материалы и методы исследования. В исследовании приняло участие 25 студентов ХНМУ в возрасте от 17 до 21 года. Для определения склонности к психосоматическим нарушениям использовалась Торонтская алекситимическая шкала (TAS-20); уровень личностной и ситуативной тревожности был определен по шкале тревоги Спилберга; для определения состояния функциональных резервов применялась проба Мартинетта.

Результаты и их обсуждение. При анализе результатов TAS-20 у 12 % обследованных был выявлен сформированный показатель алекситимии, что соответствует группе высокого риска по предрасположенности к психосоматическим нарушениям; 40 % попали в группу среднего риска и 48 % имеют «неалекситимический» тип личности, что соответствует группе низкого риска. При исследовании уровня личностной тревожности в данных группах было установлено, что в группе низкого риска у 66,7 % уровень личностной тревожности умеренный и у 33,3 % – высокий; в группах среднего и высокого риска у всех лиц данный уровень является высоким. Результаты пробы Мартинетта показали, что у всех лиц из группы низкого риска нормотоническая реакция на физическую нагрузку, что свидетельствует об оптимальном способе вегетативной регуляции функций при выполнении физической нагрузки. В группе среднего риска у 80 % – нормотоническая и у 20 % – гипертоническая реакция; в группе высокого риска у 50 % нормотоническая и у 50 % гипертоническая реакция на физическую нагрузку. Гипертонический тип регуляции, выявленный в данных группах, является менее экономным и неэффективным. Восстановительный период у 100 % лиц группы низкого риска характеризовался нормотонической реакцией, показатели пульса и артериального давления восстанавливались до исходных величин. В группе среднего риска у 40 % – нормотоническая и у 60 % – дисрегуляторная реакция; в группе высокого риска у всех лиц был выявлен дисрегуляторный тип реакции, при котором наблюдается дефицит восстановления параметров сердечно-сосудистой системы.

Выводы. Результаты исследования показали, что 52 % исследуемых лиц находятся в группе риска по развитию соматоформных расстройств. Существует прямая связь между предрасположенностью к данным расстройствам и уровнем личностной тревожности: у 77 % лиц группы риска высокий уровень личностной тревожности. Качество вегетативного обеспечения нагрузки в группе с выраженной склонностью к психосоматическим расстройствам хуже, чем у лиц низкой группы риска: у 23 % был выявлен неэффективный способ вегетативной регуляции, а у 38 % – дистонический тип восстановления. Таким образом, даже при отсутствии соматических нарушений у лиц с выраженной склонностью к развитию психосоматических расстройств наблюдается снижение функциональных резервов организма, что в дальнейшем может привести к появлению различной соматической симптоматики и ухудшению качества жизни, что подтверждает необходимость дальнейшего изучения данной проблемы.

Саркісян І.А., Сокол О.М.
**НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНА МОТИВАЦІЯ ЯК ПОКАЗНИК АДАПТАЦІЇ
ДО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ НАВАНТАЖЕНЬ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ
ІЗ РІЗНИМ СТУПЕНЕМ ПРОЯВУ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ МОЗКУ**
Харківський національний медичний університет, м. Харків
lizaizolda@bk.ru

Актуальність. Вивчення індивідуальних змін навчально-пізнавальної мотивації студента з різним ступенем прояву функціональної асиметрії є актуальною психофізіологічною проблемою, так як передбачає індивідуальний підхід до особистості людини як особливої унікальної цілісності. З іншого боку, методи дослідження, які застосовуються, повинні максимально достовірно розкривати структуру і зміст навчальної мотивації студента, реально відображаючи його ставлення до навколишньої дійс-

ності. З точки зору психофізіології, навчальна мотивація є базовою соціальною потребою людини, з якою пов'язано вибір професії, успішність навчальної та трудової діяльності, ефективність інтелектуальної працездатності осіб розумової праці. За даними літератури, академічні досягнення студентів можуть бути передбачені системою мотиваційних змінних, які включають мотиваційно-сміслові, регуляторно-цільові, когнітивно-мотиваційні і інтегративно-поведінкові складові. У сфері учбової діяльності виражена внутрішня навчальна мотивація студентів, яка представлена пізнавальною мотивацією і мотивацією досягнення.

Метою нашого дослідження було вивчення динаміки розвитку навчально-пізнавальної мотивації студентів-медиків із різним ступенем прояву функціональної асиметрії мозку в умовах адаптації до інтелектуальних навантажень.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводилося на 83 студентах-медиках II курсу, які дали добровільну письмову згоду на участь в експерименті. На основі стандартних тест-методів визначення ступеню прояву функціональної асиметрії студенти були розподілені на групи дослідження: I групу склали праворукі (73,8 %); II групу склали ліворукі (10,4 %) і до III групи увійшли амбідекстри (15,8 %).

Структуру і зміст пізнавальної мотивації визначали методом колірних метафор у модифікації І.Л. Соломіна. Цей метод дозволяє за короткий час оцінити рівень адаптації студентів до навчальної діяльності, виявити зміст і джерела емоційних проблем, оцінити широкий спектр мотивів у студентів-медиків із різним рівнем соціальної адаптації.

Показники розумової працездатності та психічного темпу визначалися за методикою Крепеліна (загальний відсоток виконаної роботи в умовах обмеженого часу з урахуванням кількості помилок). Методика являє собою таблицю, на якій в два рядки надруковані цифри, які підлягають додаванню протягом обмежених інтервалів часу (20 с). Спочатку методика Крепеліна призначалася для дослідження вольових зусиль, стомлюваності і тренування. У теперішній час методика використовується для вивчення уваги (стійкість і переключення), розумової працездатності і психічного темпу. Результат дозволяє отримати коефіцієнт працездатності як відношення суми правильно виконаних складань останніх чотирьох рядків до суми правильно виконаних складань перших чотирьох рядків. Наближення відношення до одиниці означає, що стомлення практично не відбувається.

Результати досліджень та їх обговорення. В результаті проведеного дослідження у групі праворуких 75,2 % склали студенти з помірним рівнем динаміки розвитку навчальної мотивації, 15,4 % – з підвищеним рівнем і 9,4 % – з низьким рівнем. Група ліворуких розділилася відповідно на 76,3 % студентів із помірним рівнем динаміки розвитку навчальної мотивації, 15,9 % – з підвищеним рівнем і 7,8 % – з низьким рівнем. Група амбідекстрів розділилася на 74,8 % студентів з помірним рівнем динаміки розвитку навчальної мотивації, 15,1 % – з підвищеним рівнем і 10,1 % – з низьким рівнем. Отримані результати свідчать про практично однотипну динаміку розвитку навчальної мотивації у студентів з різним ступенем функціональної асиметрії мозку. При такому стані в системі мотиваційних змінних навчальної діяльності студентів можна припустити відсутність кореляційної залежності цих змінних від ступеню функціональної асиметрії мозку.

За показниками інтелектуальної працездатності та психічного темпу про виснаження і зниження розумової працездатності свідчив нерівномірний темп виконання інтелектуального навантаження за методикою Крепеліна, який спостерігався у всіх експериментальних групах у студентів з низьким рівнем динаміки розвитку навчальної мотивації. У студентів із помірним і підвищеним рівнем динаміки розвитку навчальної мотивації спостерігався достатній рівень адаптації до інтелектуальних навантажень за показниками ефективності інтелектуальної працездатності та психічного темпу. При цьому помилок допускалося мало, продуктивність була достатня, тобто наближалася до норми, але тенденцією до виснаження і зниження розумової працездатності показали студенти з підвищеним рівнем динаміки розвитку навчальної мотивації (так звані «трудоголіки»).

Висновки. Таким чином, мотиваційно-сміслові, регуляторно-цільові, когнітивно-мотиваційні і інтегративно-поведінкові складові навчально-пізнавальної мотивації людини, найімовірніше, не залежать від ступеня функціональної асиметрії мозку. Тільки подальше вивчення цього взаємозв'язку з проведенням багатофакторного математичного аналізу дозволить зробити достовірно обґрунтовані висновки. Однак, рівень динаміки розвитку навчальної мотивації проявив достовірний вплив на ефективність розумової працездатності та психічного темпу в процесі адаптації до інтелектуальних навантажень.

УДК 612.15/.17: 612.017.2:613.71

Сидора А.А., Артёменко М.Е., Дунаева О.В., Баусова О.Б.

ВЛИЯНИЕ ЛИЧНОСТНОГО АДАПТАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА НА ГЕМОДИНАМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ В УСЛОВИЯХ ФИЗИЧЕСКИХ НАГРУЗОК

Харьковский национальный медицинский университет, г. Харьков

alyona.sidora@mail.ru

Актуальность. Дозированная физическая нагрузка на велоэргометре – это провокационный метод, который позволяет выявить скрытые в состоянии покоя нарушения работы сердца и другие показатели гемодинамики, оценить возможность человека работать в условиях повышенных физических или психоэмоциональных нагрузок. Показатели велоэргометрии зависят от многих факторов: